

Nr 398.

Av herr **Söderquist m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om tillägg av statsmedel å vissa ersättningar enligt lagen om försäkring för olycksfall i arbete m. m.

I proposition nr 97 har Kungl. Maj:t framlagt förslag till höjning av ersättningsnivån i äldre skadefall till vissa livräntetagare enligt olycksfallsförsäkringslagen och andra med denna närbesläktade författningar. Härvid föreslår departementschefen i fråga om makelivräntorna, att tillägg till sådan livränta endast skall utgå till efterlevande make med livränteberättigat barn. Efterlevande make utan livränteberättigat barn skall således icke erhålla tillägg till utgående livränta. Departementschefen hänvisar till socialvårdskommittén, vars majoritet föreslagit denna begränsning av tilläggen till makelivräntorna.

Socialvårdskommittén har på denna punkt icke varit enig. En reservant inom kommittén har föreslagit, att här avsedd livränteförbättring bör medgivas efterlevande make utan att någon åtskillnad göres mellan livräntetagare med och utan livränteberättigat barn. Denna mening har, såsom redovisas i propositionen, även vunnit stöd från ett antal remissinstanser, såsom socialstyrelsen, riksförsäkringsanstalten, Landsorganisationen samt vissa reservanter inom försäkringsrådet.

Den framkomna kritiken mot denna del av socialvårdskommitténs förslag anse vi befogad. Att begränsa rätten till tillägg till makelivräntorna genom att utesluta de fall, då den efterlevande maken inte har livränteberättigat barn, måste anses mindre välmotiverat. Ett sådant förfarande kan enligt vår mening komma att leda till uppenbart orättfärdiga konsekvenser. Skillnaden i ersättningshänseende mellan livräntetagare med minderåriga barn och efterlevande utan sådana barn synes bli onödigt uppförstorad utöver vad barnbidragen och eventuellt andra förmåner kunna motivera. Såsom reservanten i socialvårdskommittén påpekar, synes förslaget komma att leda till att änkor, som under knappa villkor dragit fram minderåriga barn och som nu nått sådan ålder, att de ha små försörjningsmöjligheter, också i fortsättningen skulle bli hänvisade till de nuvarande, oskäligt låga livräntorna. Det antagande, som ligger till grund för socialvårdskommitténs och departementschefens förslag i denna del, nämligen att de efterlevande utan minderåriga barn ha möjligheter att medelst förvärvsarbete kompensera den otillräckliga livräntan, torde icke alltid hålla streck. Särskilt orättvist kommer förslaget att gestalta sig i de fall, där å ena sidan livräntetagaren har barn något under 16 års ålder

och därför erhåller tillägg, medan å andra sidan en efterlevande med barn i eller strax över 16 års ålder icke erhåller tillägg. Den omständigheten, att det här kan sägas vara fråga om gränsfall, torde icke få tagas som intäkt för de uppenbart orimliga konsekvenserna, i synnerhet som barnens ålder vid lagens ikraftträdande synes komma att reglera livräntans storlek i princip för hela vederbörande livräntetagares framtid och differensen i ersättningarnas storlek blir så betydande som 20—70 % av livräntans årliga belopp. Även om det framlagda förslaget till lagtext skall tolkas på det sättet, att livräntetillägget till efterlevande make skall *upphöra* så snart livräntan till barnet bortfaller, d. v. s. barnet uppnår 16 års ålder, synes ändock den grundläggande orättvisan som vi ovan påpekat inte kunna undvikas.

Då det synes medföra betydande administrativa svårigheter att arbeta med individuell behovsprövning i dessa fall, torde det innebära största möjliga rättvisa, om även efterlevande utan livränteberättigat barn tillerkändes tillägg till makelivräntan. Den merkostnad en sådan ordning skulle innebära — 500 000 kronor under första året — anse vi icke vara av den storleksordning, att den behöver hindra denna betydligt mera rättvisande princip. Vi få därför hemställa,

att riksdagen vid behandlingen av Kungl. Maj:ts proposition nr 97 måtte besluta att orden »såframt livränta utgår jämväl till barn eller adoptivbarn till makarna» i 7 § i förslaget till Förordning om tillägg av statsmedel å vissa ersättningar enligt lagen om försäkring för olycksfall i arbete m. m. måtte utgå.

Stockholm den 22 mars 1950.

Martin Söderquist.

Emil Petersson.

Hugo Osvald.

Hj. Weiland.

Johan Sunne.

E. A. Lindblom.

Hardy Göransson.